

Cursus specialis, De gratia operante apud S. Thomam, 1942

1. Lege la 2ae, lll, 2

Indica schema divisionis gratiarum

- a) in Summa
- b) in De Ver
- c) in Sent DP, Bonavent, S Albert

Conclusio: agitur de evolutione non unius tantum
mentis sed integrae theologiae

Quaestio: quaenam praecise fuerit haec evolutio?

2. De utilitate quaestionis.

- a) Discitur non theoretice sed in concreto methodus
faciendi opus scientificum
- b) Intelligitur natura et indoles theologiae: quid
theologia positiva, scholastica, speculativa;
quemadmodum haec inter se cohaereant; quid fecerint
PP, scholastici medievales, theologiae subsequentes.
quinam sit progressus theologiae; utrum progrediatur
et proficiat theologia eodem modo ac ceterae scientiae
- c) De evolutione dogmatum; quaestio maximi momenti;
quemadmodum se habeat progress theologiae ex
ad evolutionem dogmatum; in quo consistat error
veterum auctorum, num in fide an in defectu specula-
tionis?
Si bene examinatur una quaestio, clavis adest ad
solutionem plurium
- d) Ipsa quaestio in se maxime commovebat mentes
hominum, gratia et liberum arbitrium
- e) Introductio ad tractatum de gratia, difficilem;
non statim in theoremata valde difficilia de
ente supernaturali sed pedetentim progrediemur
ita ut non ponamus supernaturalitatem gratiae
antequam necessitatem huius theorematum perspectam
habuerimus

Cursus specialis, De grat oper apud DT, 1942

3. De opere S Aug, De gratia et libero arbitrio.

- a) citatur la 2ae, lll, 2
- b) non de omnibus operibus S Aug ex art DTC, vel similis sed ipsa eius verba inspicienda ratio est quia omne commentarium, summarium exprimit mentem et modum cogitandi non ipsius Aug sed commentatoris; si volumus evolutionem inspicere, tunc ips Aug
- c) quaestio ergo est, quid praecise dixerit S. Aug hoc in opere (de facto fere idem in caeteris)

4. De ortu quaestionis

- a) Pelagianus DB 101-109 (anno 418)
- b) Monachi Hadrumetani epist Aug 214 215 (anno 426, 427?) thesis p 49

5. De natura solutionis, de indole tractatus

- a) num solutio speculativa ad modum Calvinii, Jansenii, Banezii, Molinae nihil prorsus huiusmodi; tentamen inveniendi solutionem quaestionum speculativarum est anachronismus
- b) est tractatus dogmaticus arguitur ex S Scr, continuo, thesis p 51 note 5 si non intelligant, credant et orent ibid

6. Divisiones operis

thesis p 52 §2.12

7. De libero arbitrio; prima sectio §§2-5

- a) trade argumenta ex SScr
- b) NB nulla definitio libertatis, nullae distinctiones sed tantummodo iustapositiones thesis p 53 §2.12A

7. De gratia, de dominio divino, de mysterio

thesis 53-56

9. De notione gratiae thesis 56-57

De gratia operante et cooperante 58-61

De problema libertatis: semper liber, liber a iustitia vel liber a peccato

Lombardus: italus, parisiensis, saec XII
positivista: collegit sententias SScr et PP et in ordinem redegit
facile tolerat contradictiones sed sensu communi abundat

Libertas: duplex definitio

philosophica: liberum de voluntate iudicium; homo non coercetur
in sui determinatione; non implicat potentiam peccandi
theologica: liberum arbitrium est quo bonum velimus gratia
assistente et malum gratia desistente

Gratia: fides quae per caritatem operatur
est una probabiliter, operans et cooperans
est habitus probabilis, non mere actus internus
~~conceptio psychologice~~

Necessitas gratiae
conceptio psychologica: quattuor status liberi arbitrii

At haec non rigide tenentur

- 1 non posse non peccare, difficultas contra libertatem
citat hieronymum: hominem semper et peccare et non peccare posse
- 2 "bona cogitatio praecedat fidem"
sunt multae gratiae ante "fidem quae per caritatem operatur"
sed his non recte vivitur; notio de merito spnt
- 3 gratia est necessaria ad bonum opus
utique sed domos aedificare, agros colere sunt bona opera
et fiunt sine gratia per solum liberum arbitrium
- 4 cur gratia in Adamo, non peccavit
ut proficiat ad vitam aeternam
sed ante gratiam, potuit resistere et non potuit proficere
cur non meritum? meritum praesupponit difficultatem

Albertus M, theologien de la grace sanctifiante
clarissime concepit duplicem ordinem, naturalem et meriti

gratia est habitus, causa formalis

Anselmus: italus, benedict, archiep Cantuar, saec XI

speculativus: tituli

acutissimas: concordia, non explicat Deum; sed estne contradictio

methodus: crede ut intelligas

non distinguit duplicem ordinem intellectionum, phil et theolog

dialogos conscripsit

synthesis: rectitudo

veritas est rectitudo sola mente perceptibilis

iustitia est rectitudo voluntatis propter se servata

unde conceptio psychologica de gratia: etiam sed non tt

unde infantes non iustificantur baptismo

gratia ~~est~~ praeveniens est causa rectitudinis

subsequens est eadem

necessitas gratiae, quia voluntas non est recta quia recte

vult, sed recte vult quia est recta; peccatum est servitus

curvatio naturae; ex peccato sine gratia nulla salus proptus

libertas est potestas servendi rectitudinem voluntatis propter

ipsam rectitudinem

est ipsa potestas qua talis: peccator manet liber etiamsi

servus et non potest non peccare propter curvationem, sicut

potestas videndi manet in aliquo qui carcere tenebroso et

oculis ligatis includitur; non potest videre sed habet ipsam

videndi potentiam

Esse volentem apud S Thoma
in pro theologia

Quam plagiam D 101-108
Magister ad monachos Hadramuti - negat librum arbitrium

pubetur libere arbitrii
inducti sunt de gratia
Quam non arbitrium regem
Indicia divina in te 55 libri

Doctrina de gratia

- 1 contra plagiam II p 54
- 2 gratia per se occupans p 58 ff
- 3 quoniam gratia p 56 ff
- 4 positio dialectica

equivocatio - [liber = non habens
liber = sui causa]

confusio [mixtura
actus intellectus bonus] → [liber
aut]

[super
aut]

[puber = de
contingentia]

Semi Plagiam D 17?

Gratia

quidquid datur gratis

laborans | omnia quae homo nascens accipit, ut pat
| non quod electus nascendo accipit ut pat
| virtutes electorum

naturalis gratuita

Rad. Ardens - omnia nunc gratuita quia peccatum Adami

langta

gratuitum → meritum
gratia = gratum faciens

Propositio

ratio = optimum in natura
fides est supra rationem
ergo gratuita quia supernaturalia

Philippus linc.

duplex ordo

[naturale : ratio, naturalis amor amicitiae erga Deum
| supernaturalis : fides, charitas, meritum

Simul 1) contra Waldenses et catharos reprobantes

2) Aristotelianismis

Distinctio | habitus
| actus

gratia = habitus supernaturalis gratum faciens
= vita in xto | vivificari → ratio
| illuminari → fides
| uniri → charitas

Gratia operans in magis Augustinis

Albertus magister -

gratia = habitus supernaturalis solum faciens

gratia operans - informans voluntatem
sicut voluntatem capace[m] mundi

gratia cooperans - informans actum voluntatis

habitus gratiae → forma mentali
liberum arbitrium → materia actus

opifices, sed non id quod dicit Augustinus
non ut bonum velit sed ut bene valeat
non ut perficiat (alio gratia) sed materia forma

Thomas

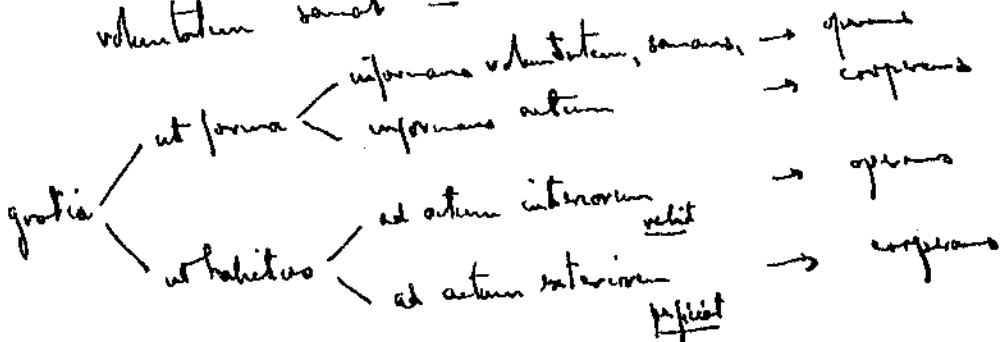
magis attendit Augustinum

gratia operans inclinat voluntatem aut actum
sicut forma spiritus in usum te
sicut forma spiritus quod cadit

gratia cooperans inclinat voluntatem in actu
sicut forma spiritus quod cadit

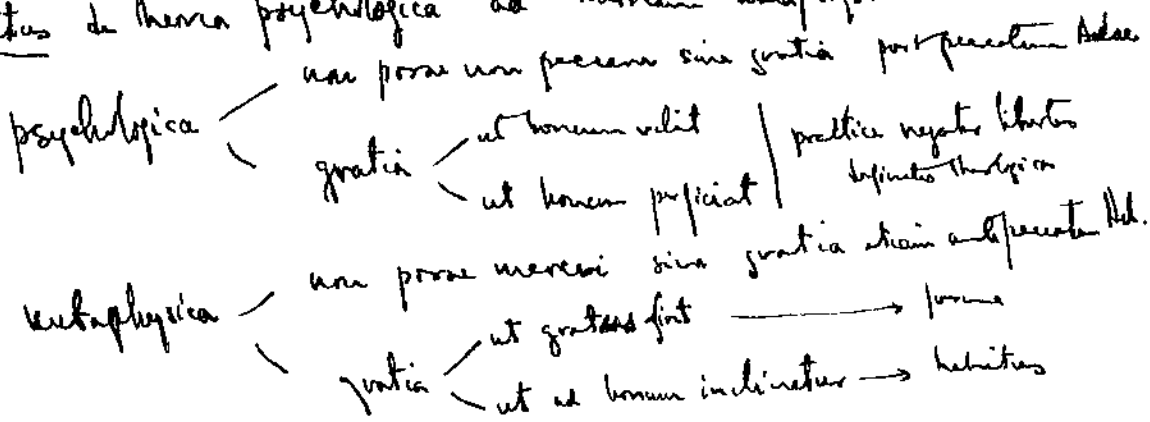
Thomas

distinxit duplicem seriem textuum
voluntatem sanam - voluntatem inclinat

Difficultas: serua gratia qualem faciens - Req. duo saltem iusticia

Transitus de memoria psychologica ad memoriam metaphysicam

Requiritur synthesis

Forma indiget gratia

- 1. quia veritatem est altera natura
- 2. quia post lapsum adest corruptio

~~Quod synthesis in dict. S. Thomae S. Alberti:~~

Deont synthesis

① non potest non peccare

memoria ←
 libertas →
 voluntas

Albertus: in difficultate citat Hieronymum
 impossibile, quod de remissione peccati
 sine gratia, non de institutione

S. Thomas: sunt impossibile, quod de remissione

S. Thome: de Veritate 29.11 "et ne nos inducas in tentationem"

applicatio psychologica

peccatus mortaliter inclinatur a fine ultimo
 | si cogitat de inferno, potest vitare peccatum
 | non potest perpetuo cogitare
 | ergo inevitabiliter peccabit mortaliter

Deerat synthesis

② S. Aug.

procedit ut bonum velimus
subsequenter ut propiciemus
si procedentem, debemus orare pro subsequente "in nos"

Altera, Dom., Thavas
in sent

una gratia potest fieri, habet
multi effectus

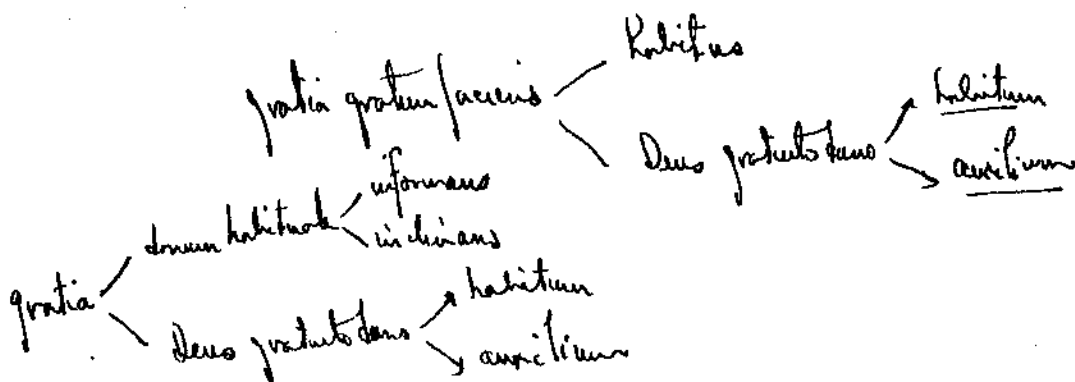
Nomen de Veritate

"debemus orare pro potest subsequente"
nemo orat pro eo quod ratione et distinguente et
eo quod iam habet.

Distinctio → gratia potest data
→ gratia potest fieri

gratia data - homin. opponit "gratis datus"
potest fieri - gratia potest fieri est gratia
potest fieri - potest fieri - potest
datus - 8 datus quod Albert.

Thavas dat - potest
Alte - inspiratus, thavas

Male dicitur: his idem —

Deest perfectio

requiritur gratia

- 1) corruptio post peccatum originale
- 2) quia vita aeterna supernaturalis
- 3) quia naturaliter homo non potest se elevare in ordinem supernaturalium

α natura rationis ante auxilium naturale

β gratia fides charitas

nihil in α causat β - quando transitus.
ergo homo naturaliter non proficiat ad gratiam supernam.

in de veritate successus gratia gratiam faciens aut auxilium peccati

in C. Gent fides est praebe meritum, quia habitus supernus.

in Quod 1, 7 magna alia inventio ex Augustino

Pelagianorum est dicere

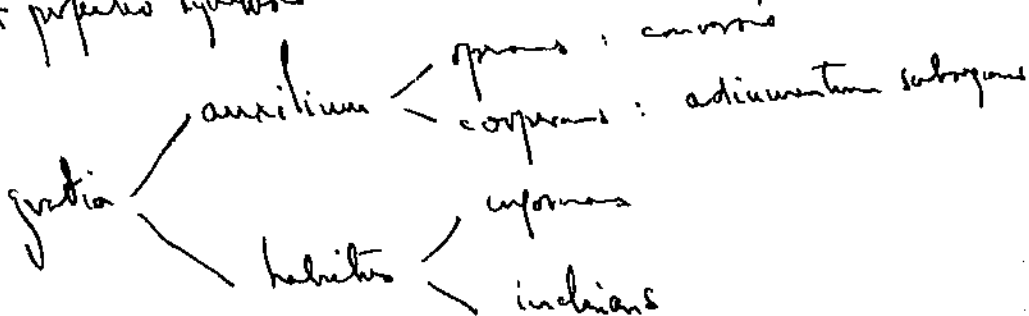
specialis virtus mentis et cordis

unde in hominem

periclitum quis ante verbum

voluit et nunc bonum vult.

Deest perfectio hypothese

Supernaturale absolute

iudicio iuridico : id quod pertinet ad nullam naturam creaturam
sive constitutionem sive essentiam sive cognitionem

metaphysice : id quod excedit proportionem essentialitatis
~~naturae~~ ^{naturae} creatibilis

eg. sicut ratio vegetalis ad naturas físicas et químicas
animales ad vegetales
humana ad animales
angelica ad humanas

1 principaliter : ipse Deus in se

2 derivative : | in ordine substantiali - unio hypostatice
| in ordine accidentali

| primario - visio beatifica
| gratia sanctificans et absolutiva p.s.

| secundario - ea quae disponunt vel consequuntur
| gratiam sanctificantem vel visionem
| beatificam

| sive constitutiva sua perpetua - sicut ante iustitiam

| sive proportionali sua cohaerentia - revolutio

| sive per se - ratione dependenti

| sive per accidens - ratione lapsus
| et passus originis

Idem est ordo perfectus speculativi et in scientiis aliis et in
 theologia

1° Exemplum ex scientia mechanica - lex corporum cadentium

vera
 analysis $\left\{ \begin{array}{l} \alpha \\ \beta \end{array} \right.$ prima approximatio ^{gen} generica - $v = Kt$
 secunda approximatio magis specifica $\begin{array}{l} r = K' s \sqrt{v^2} \rightarrow \text{superficies} \\ f = ma \end{array}$

historia
 analysis $\left\{ \begin{array}{l} \alpha \\ \beta \\ \gamma \end{array} \right.$ Aristoteles $v = Kp$ pondus
 Galilei $s \propto t^2$ ← prima approximatio
 Newtoniani $\begin{array}{l} f = ma \\ r = K's v^2 \end{array}$ ← elementum veritate in
 docet in aristotelico

primo globaliter et cum maxima attentione ad elementum genericum
 deinde abstracte et ad elementum genericum
 tertio de abstracto ad transcriptionem elementi specifici

Idem ordo propertus in metaphysica speculativa ut in ceteris scientiis

II Exemplum Aristotelicum

Vera analysis		generale: supernaturalia		impetibus peccatoris
		specificum: 1 ^o natura hpta		impetibus per se visibilibus
				2 ^o supernaturalitas inductionis in ordinem supernaturalem

Augustinus → elementum specificum, absolute apprehensum

de Corruptione et Genesi - Adam - adiutorium per se

nos - adiutorium nisi per nos

maxime in ordine psychologico - ut bonum velut

Aristoteles - hebraea psychologica - non nota videtur quia nec videtur infantibus absolute sed non significati

Boetius - quattuor status libertatis humanae

Petrus Cantuariensis [Post longum, Propositionum, etc]

speciemen → Supernaturalia

Albertus M. gratia sanctificans - hebraea libertatis super impetibus peccat

Thomas [sent gratia sanctificans, opus corpus peccatoris impetibus peccatoris attributa preparata ad post actum]

[de ver animadvertit errorem Alberti de impetibus 24, 12]

specificum →

[sent partem animadvertit errorem de preparata]

[quod I dicit plagianum attribum preparativum gratia actum]

Quomodo fiat opus scientiarum

- 1° Evolutio & gradus
- 2° Causa evolutionis / motus: gradus, gradus habitus superat, actuali
 motus: eodem modo ac in qualitate scientiarum
- 3° Ipsa gradus actualis, quid sit Motus Divinus
Quomodo est ista motus? a Fonte b Evolutio in opus S. Thomae
romani philosophi

Aristotelis 1° systema cosmicum

- 1° motor immutabilis
 - 2° primum mobile
 - 3° quatuordecim motus et motor - Quid motor
- 1 | actus existens in parte
 2 | tres species
 3 | esse incompletum
 3 | separabile & indivisibile

2° lex praedestinationis

- 1° in portanda actualitate mundi: nullum primum motor
- 2° tria characteristicae:
 - 1. universalis
 - 2. temporaria
 - 3. a parte motoris ac mobili

3° reser huius opinionis quod S. Thomas

2° 2°, 9°, 1°, 4° - coniungitur cum praedestinatione

B

4° Arist. nulla praedest. in unum immutabile
 mundus partialiter intelligibilis
 per accidens - nulla necessitas, ne metaphysice
 lex naturalis / necessaria in actibus
 contingens in rebus
 est contingens? plurimum impossibile
 omnia quae sunt habet causam
 facta esse, regulari effectu
non datur alia causa - per accidens
 impeditur per necessitatem

Procedentia e d. hanc

in d. hanc - {entibus, p. n. s.
- p. n. s.

in d. hanc

in d. hanc

Applicatio

7. n. s.

error d. hanc, error d. hanc

Quae univ. s. s.

Instrumentalis